

УДК 341.4.05:[341.645:341.73]:342.534.2](73+470+571)»20»
DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.3.53>

ВИКОРИСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА ЯК ЗАСОБУ БЛОКУВАННЯ ЮРИСДИКЦІЇ МКС: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРАКТИК США ТА РФ

Бурдін В.,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального права і кримінології,
декан юридичного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
ORCID: 0000-0003-0736-0159*

Лисик В.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного права
Львівського національного університету імені Івана Франка
ORCID: 0000-0003-2110-9825*

Бурдін В., Лисик В. Використання національного права як засобу блокування юрисдикції МКС: порівняльно-правовий аналіз практик США та РФ.

У статті здійснено комплексний порівняльно-правовий аналіз новітніх тенденцій у протидії юрисдикції Міжнародного кримінального суду (МКС) з боку держав, що не є учасницями Римського статуту, зокрема Сполучених Штатів Америки та російської федерації. Дослідження охоплює період загострення кризи міжнародного правосуддя у 2024–2026 роках, що характеризується переходом від дипломатичної риторики несприйняття до застосування жорстких інструментів національного права – економічних санкцій та кримінального переслідування суддів і прокурорів Суду.

Автори розглядають конвергенцію американських та російських практик через призму концепції *lawfare*, доводячи, що попри ідеологічні та правові відмінності, обидві держави використовують схожий інструментарій «конструктивного перешкоджання правосуддю» (*constructive obstruction of justice*). У статті проаналізовано юридичну природу виконавчих указів президентів США (зокрема Executive Order 13928 та 14203) та заочних вироків російських судів як форм зловживання правом (*abuse of right*), спрямованих паралізувати інституційну спроможність МКС. Особливу увагу приділено доктринальним викликам, що постають перед Судом, зокрема аргументу *nemo dat quod non habet* у контексті Угод Осло та застосуванню принципу *Monetary Gold*.

На основі аналізу практики Апеляційної палати МКС (справа Al-Bashir) та положень IV Женевської конвенції 1949 року, у статті обґрунтовується теза про «вертикальність» відносин між МКС та державами, що виключає застосування імунітетів посадових осіб (*ratione personae*) у випадку вчинення міжнародних злочинів, навіть якщо відповідна держава не є учасницею Статуту. Автор доводить, що територіальна юрисдикція Суду на окупованих палестинських територіях має об'єктивний характер і не може бути обмежена двосторонніми домовленостями між окупаційною державою та адміністрацією окупованої території.

У висновках наголошується, що ефективна протидія політиці санкційного тиску вимагає від міжнародного співтовариства не лише політичної солідарності, але й чіткої правової кваліфікації дій держав-агресорів як порушення зобов'язань *erga omnes*. Стаття пропонує розгляд національних судових та адміністративних заходів, спрямованих проти персоналу МКС, як форми міжнародно-протиправного діяння, що посягає на автономію міжнародної організації.

Ключові слова: Міжнародний кримінальний суд, юрисдикція, імунітети посадових осіб, санкції США, Римський статут, Угоди Осло, зловживання правом, Палестина.

Burdin V., Lysyk V. Using national law as a means of blocking the jurisdiction of the ICC: a comparative legal analysis of practices in the USA and russian federation.

The article provides a comprehensive comparative legal analysis of the latest trends in countering the jurisdiction of the International Criminal Court (ICC) by states that are not parties to the Rome Statute, in particular the United States of America and the russian federation. The study covers the period of the international justice crisis in 2024–2026, characterised by a shift from diplomatic rhetoric of rejection to

the use of harsh instruments of national law, economic sanctions and criminal prosecution of judges and prosecutors of the Court.

The authors examine the convergence of American and Russian practices through the prism of the concept of lawfare, arguing that despite ideological and legal differences, both states use similar tools of “constructive obstruction of justice.” The article analyzes the legal nature of US presidential executive orders (in particular, Executive Orders 13928 and 14203) and Russian courts’ in absentia judgments as forms of abuse of right aimed at paralyzing the institutional capacity of the ICC. Particular attention is paid to the doctrinal challenges facing the Court, in particular the *nemo dat quod non habet* argument in the context of the Oslo Accords and the application of the Monetary Gold principle.

Based on an analysis of the practice of the Appeals Chamber of the ICC (Al-Bashir case) and the provisions of the Fourth Geneva Convention of 1949, the article substantiates the thesis of the “verticality” of relations between the ICC and states, which excludes the application of immunities of officials (*ratione personae*) in cases of international crimes, even if the state in question is not a party to the Statute. The authors argue that the Court’s territorial jurisdiction in the occupied Palestinian territories is objective in nature and cannot be limited by bilateral agreements between the occupying power and the administration of the occupied territory.

The conclusions emphasise that effective counteraction to the policy of sanctions pressure requires not only political solidarity from the international community, but also a clear legal qualification of the actions of aggressor states as a violation of *erga omnes* obligations. The article proposes to consider national judicial and administrative measures against ICC personnel as a form of internationally wrongful act that infringes on the autonomy of an international organisation.

Key words: International Criminal Court, jurisdiction, immunities of officials, US sanctions, Rome Statute, cooperation, Oslo Accords, abuse of rights, Palestine.

Постановка проблеми. Сучасна архітектура міжнародного кримінального правосуддя переживає одну з найгостріших криз з моменту ухвалення Римського статуту. Якщо раніше опозиція до Міжнародного кримінального суду (МКС) мала переважно пасивний характер (неучасть у договорі, відмова від співпраці), то події 2024–2026 років засвідчили перехід провідних геополітичних гравців до стратегії активного, агресивного руйнування інституційних основ Суду. Синхронізація санкційних механізмів США та кримінально-процесуального переслідування з боку РФ створює небезпечний прецедент «інструменталізації» національного права для блокування діяльності міжнародної кримінальної юстиції. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю доктринального осмислення цих процесів не як розрізнених політичних демаршів, а як зловживання системного явища – lawfare («правової війни»), що загрожує універсальності міжнародного кримінального права та принципу невідворотності покарання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема взаємодії держав з МКС та питання імунітетів перебувають у фокусі уваги багатьох зарубіжних науковців. Фундаментальні аспекти незалежності міжнародних суддів та структурні вразливості МКС досліджували Г. Гійом та В. Шабас, які вказували на залежність Суду від волі держав. Феномен політизації правосуддя та використання права як інструменту конфлікту у міжнародних відносинах розкривається у працях Ф. Мегре, який ввів поняття «конструктивного перешкоджання». Нормативний конфлікт між державним суверенітетом та міжнародною підзвітністю ґрунтовно проаналізовано Д. Коганом. Питання юрисдикційних колізій у контексті Палестини та Угод Осло розглядалися такими дослідниками, як А. Абофул. Водночас, більшість існуючих праць аналізують дії США та РФ окремо, розглядаючи їх як різні за природою феномени (санкції vs кримінальне переслідування).

Невирішеною частиною проблеми залишається комплексний порівняльно-правовий аналіз конвергенції цих практик. У науці міжнародного права бракує дослідження, яке б розглядало американські та російські заходи як єдиний типологічний виклик (*abuse of right*), що вимагає уніфікованої відповіді з боку міжнародної спільноти через призму «вертикальності» юрисдикції МКС. Саме цю прогалину покликана заповнити дана стаття.

Метою даної статті є здійснення комплексного порівняльно-правового аналізу національних правових механізмів США та РФ, спрямованих на блокування юрисдикції Міжнародного кримінального суду, кваліфікація таких дій через призму доктрини зловживання правом (*abuse of right*) та обґрунтування концепції «вертикальності» відносин між МКС та державами як єдиного ефективного інструменту подолання імунітетів у сучасному міжнародному праві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний етап розвитку міжнародного кримінального правосуддя відзначається системною турбулентністю, зумовленою конвергенцією правових політик двох постійних членів Ради Безпеки ООН – Сполучених Штатів Америки та російської федерації.

Санкції, оголошені Державним секретарем США М. Рубіо проти суддів Апеляційної палати Міжнародного кримінального суду збіглися в часі з заочними вироками Московського міського суду прокурору МКС Каріму Хану та восьми суддям Суду. Ці дії стали каталізатором гострої доктринальної дискусії щодо меж імунітету міжнародних організацій і перспективи функціонування органів кримінальної юстиції.

Хоча санкції та кримінальне переслідування походять із різних правових традицій і політичних режимів, вони утворюють системний інструмент гібридного тиску на МКС. Такий тиск потребує аналізу через доктрину зловживання правом і втручання в функціональну незалежність міжнародної організації.

Ці дії загрожують архітектурі судових інституцій та ефективності механізмів притягнення до відповідальності, формуючи прецедентну практику. Вона вимагає ретельного дослідження з позицій звичаєвого міжнародного права та універсальних зобов'язань *erga omnes*.

Аналізуючи природу цього протистояння, необхідно звернутися до теоретичних засад незалежності міжнародного правосуддя. Як зазначає В. Шабас у своєму коментарі до Римського статуту, крихкість міжнародних судових установ полягає в їхній залежності від співпраці держав, які часто є об'єктами розслідувань цих самих установ, що створює структурний парадокс, який неможливо вирішити виключно правовими засобами. Ця залежність стає критичною вразливістю, коли держави переходять від пасивного неспівробітництва до активних контрзаходів. Ф. Мегре розвиває цю думку, вказуючи, що кризи судової незалежності на транснаціональному рівні часто виникають унаслідок свідомого заперечення правосуб'єктності міжнародних трибуналів авторитарними або гегемоністськими державами [13; р. 368]. У рамках сценарного аналізу поточної кризи термін «нерозуміння» видається недостатнім для опису ситуації. Ми спостерігаємо стратегію *lawfare* - використання права як інструменту конфлікту, де національні законодавчі та судові механізми інструменталізуються для блокування діяльності міжнародної інституції. Це явище виходить за межі простої відмови від співпраці і набуває ознак «конструктивного перешкоджання правосуддю» (*constructive obstruction of justice*), що вимагає правової оцінки в контексті зобов'язань держав поважати міжнародну правосуб'єктність створених інституцій, навіть якщо вони не є учасниками установчого договору.

Еволюція американської політики щодо Міжнародного кримінального суду демонструє коливання між прагматичною взаємодією та відкритою опозицією, що призвело до інституціалізації санкційного механізму. Ще у 2002 році адміністрація Джорджа Буша-молодшого, відкликаючи підпис під Римським статутом, заклала нормативний фундамент для майбутніх дій, прийнявши *American Service-Members' Protection Act*. Проте суттєва зміна підходів відбулася у 2018 році, коли радник президента з питань національної безпеки Дж. Болтон у своїй промові окреслив доктрину активної протидії юрисдикції Суду [5]. Ця риторика матеріалізувалася у виданні Д. Трампом *Executive Order 13928* [9] у червні 2020 року, що перевів конфлікт у площину застосування економічних обмежувальних заходів. Адміністрація Д. Байдена, скасувавши санкції у квітні 2021 року, тимчасово повернулася до стратегії взаємодії, визнавши контрпродуктивність примусових заходів. Державний секретар Е. Блінкен наголошував на важливості верховенства права як елементу національної безпеки [8]. Однак, події 2024–2026 років, засвідчили ситуативність цього підходу. Видача ордерів на арешт прем'єр-міністра Ізраїлю Б. Нетаньяху та міністра оборони Й. Галанта у листопаді 2024 року стала каталізатором для відновлення політики тиску. Підписання президентом Трампом *Executive Order 14203* [10] у лютому 2025 року значно розширило коло підсанкційних осіб. Аргументація М. Рубіо щодо «політизованості» Суду та «помилкових претензій на юрисдикцію» відображає фундаментальну розбіжність у тлумаченні меж суверенітету. Д. Коган, передбачаючи можливість виникнення подібної ситуації, характеризував її як нормативний конфлікт між імперативом підзвітності та імперативом державного контролю, де США намагаються зберегти монополію на визначення суб'єктів кримінальної відповідальності [6 р., 326, 340].

Паралельно з діями США, російська федерація застосувала інструменти кримінального процесу. Після видачі ордеру на арешт Володимира Путіна у березні 2023 року російська правоохоронна система відреагувала порушенням кримінальних справ проти прокурора Каріма Хана та суддів МКС. Винесення заочних вироків у грудні 2025 року Московським міським судом стало завершенням цього процесу. [2] Кваліфікація дій суддів МКС за статтями національного кримінального кодексу створює правову реальність, де виконання міжнародного мандату криміналізується на національному рівні. Це явище можна охарактеризувати як прояв правової війни, де внутрішнє законодавство використовується для делегітимізації міжнародних актів. Без сумніву, що така практика спрямована на створення атмосфери правової невизначеності для посадових осіб міжнародних судів та організацій. міжнародних чиновників Типологічний аналіз заходів впливу дозволяє виокремити спільні риси в підходах США та РФ. Якщо американські санкції діють через механізми

фінансової ізоляції, то російські заходи мають характер загрози особистій свободі. Суддя Кімберлі Прост підкреслювала асиметричність цих впливів, проте обидві стратегії спрямовані на досягнення ідентичної мети - паралізувати інституційні спроможності МКС [15].

Ключовим доктринальним викликом для юрисдикції Суду залишається аргумент *nemo dat quod non habet* («ніхто не може передати більше прав, ніж має сам»), на якому наполягають США та Ізраїль. Логіка опонентів зводиться до того, що оскільки Палестинська національна адміністрація (Палестина) в рамках Угод Осло [18; 19] погодилася на відсутність кримінальної юрисдикції над ізраїльськими громадянами, Палестина як держава не володіє відповідним повноваженням (*ius ripiendi*), яке могла б делегувати МКС відповідно до статті 12(2)(а) Римського статуту. Однак такий підхід базується на хибному ототожненні адміністративних повноважень з суверенним титулом. Подолання бар'єру *nemo dat* можливе через застосування трьох взаємопов'язаних правових конструкцій.

По-перше, розмежування юрисдикції припису та юрисдикції примусу. Згідно з класичним принципом *Lotus case*[16], держава володіє юрисдикцією на своїй території, якщо це прямо не заборонено міжнародним правом. Приєднання Палестини до Римського статуту (що було визнано Асамблеєю держав-учасниць) є актом реалізації юрисдикції припису (*prescriptive jurisdiction*) - суверенного права встановлювати кримінальність діянь на своїй території. Обмеження, накладені Угодами Осло, стосуються виключно юрисдикції примусу (*enforcement jurisdiction*) - тобто здатності палестинської поліції фізично затримувати ізраїльтян. МКС, як міжнародна установа, не пов'язана обмеженнями національних правоохоронних органів щодо арешту, оскільки його юрисдикція ґрунтується на територіальному титулі держави-учасниці, а не на її оперативних можливостях.

По-друге, об'єктивний характер територіальної юрисдикції. Палата попереднього провадження I у своєму рішенні від 5 лютого 2021 року підтвердила, що юрисдикція Суду поширюється на окуповані території (Газа та Західний берег, включно зі Східним Єрусалимом) на підставі факту ратифікації Статуту. Аргумент про те, що двостороння угода між окупантом та окупованим (Осло II) може звузати дію багатостороннього договору (Римський статут) щодо третіх сторін, суперечить принципу *acta tertiis*. Ізраїль та Палестинська автономія не можуть своїми домовленостями обмежувати мандат Суду, який діє від імені міжнародного співтовариства.

По-третє, застосування статті 47 IV Женевської конвенції 1949 р. [1] як запобіжника. Хоча саме по собі посилання на статтю 47 не «скасовує» Угоди Осло автоматично, воно встановлює межі їх тлумачення. Норма забороняє окупаційній державі позбавляти цивільне населення захисту шляхом укладення угод з місцевою владою. Інтерпретація Угод Осло як таких, що надають ізраїльським військовим абсолютний імунітет від міжнародного переслідування за воєнні злочини, фактично позбавляла б жертв права на ефективний засіб правового захисту. У цьому контексті делегування юрисдикції до МКС слід розглядати не як порушення Угод Осло, а як відновлення суверенного права Палестини на захист свого населення, яке не може бути відчужене внаслідок окупації. Таким чином, «юрисдикційна прогалина», на яку вказують США, є штучною конструкцією. МКС здійснює юрисдикцію на основі територіального принципу (*ratione loci*), який є первинним по відношенню до функціональних обмежень місцевої адміністрації.

Крім того, опоненти юрисдикції МКС апелюють до принципу *Monetary Gold*, встановленого Міжнародним Судом ООН у 1953 р. [14], згідно з яким суд не може здійснювати юрисдикцію, якщо це вимагає попереднього визначення прав та обов'язків третьої держави (Ізраїлю) без її згоди. Однак, перенесення принципу *Monetary Gold* у площину міжнародного кримінального права хоча і є доктринально припустимим, але надзвичайно спірним. МКС встановлює індивідуальну кримінальну відповідальність фізичних осіб, а не відповідальність держави Ізраїль за порушення міжнародних договорів. Встановлення того, чи було вчинено воєнний злочин на окупованій території, не вимагає судового перегляду двосторонніх угод як преюдиціального питання.

Іншим критичним аспектом є питання імунітетів вищих посадових осіб держави, яка не є учасницею Римського статуту. Тут необхідно провести чітке розмежування, на якому наполягає класична доктрина: імунітет *ratione materiae* (функціональний) та імунітет *ratione personae* (особистий). У справі *Pinochet* було підтверджено, що функціональний імунітет не покриває випадки вчинення особою що користується імунітетом міжнародного злочину. Однак даний кейс стосується ситуації притягнення до відповідальності колишнього глави держави[4]. Ситуація з Б. Нетаньяху є складнішою, оскільки останній є діючим главою уряду, і звичаєве міжнародне право традиційно гарантує абсолютний імунітет *ratione personae* для таких осіб [17]. Оскільки Ізраїль не є учасником Статуту, і Рада Безпеки ООН не передавала цю ситуацію до Суду (як це було у випадку з Суданом та Лівією), автоматичне застосування статті 27 Римського статуту є надзвичайно спірним. Найбільш очевидним шляхом для обґрунтування законності ордерів, які дозволяють уникнути колізії зі звичаєвим правом, є концепція «вертикальності» відносин, розвинута в практиці Апеляційної палати

МКС, а саме в справі *Jordan Referral re Al-Bashir* [12]. Згідно з цим підходом, міжнародні суди діють від імені міжнародного співтовариства в цілому і представляють собою «новий правовий поря-док», у якому горизонтальні імунітети між державами не застосовуються по вертикалі «держава – міжнародний суд». Слід визнати, що ця теорія поки що не є універсально визнаною і зустрічає опір у практиці таких держав як США, Китаю, Індії та особливо росії, проте вона становить *opinio juris* суддівського корпусу МКС та значної частини академічної спільноти. Без визнання цієї «вер-тикальної» природи юрисдикції функціонування МКС щодо громадян держав-неучасниць було б неможливим.

Вплив санкційного тиску на механізм комплементарності (стаття 17 Римського статуту) вимагає аналізу через призму доктрини зловживання правом. Санкції США проти персоналу Суду формально базуються на внутрішньому законодавстві (*International Emergency Economic Powers Act*) та су-веренному праві держави регулювати свої зовнішньоекономічні відносини. Однак, у міжнародному праві здійснення права не може бути свавільним або спрямованим на досягнення нелегітимної мети. Застосування санкцій проти суддів за виконання ними своїх функціональних обов'язків, пе-редбачених міжнародним договором, становить порушення принципу добросовісності (*bona fides*). Хоча США не є учасником Римського статуту, вони, як член міжнародного співтовариства, повинні утримуватися від дій, що становлять втручання у функціонування незалежних міжнародних органі-зацій. Такі є нічим іншим як «конструктивне перешкоджання» (*constructive obstruction*), коли дер-жава використовує свої економічні, політичні та правові важелі для підриву судового процесу. Це виходить за межі простого недружнього акту і наближається до міжнародно-протиправного діяння, оскільки посягає на автономію міжнародної організації, яка визнана суб'єктом міжнародного права більшістю держав. Доктрина зловживання правом дозволяє кваліфікувати формально законні дії (санкції) як протиправні через їхню мету – руйнування міжнародного правосуддя.

Аналіз існуючих механізмів захисту МКС виявляє прогалини в режимі імплементації відповідаль-ності за втручання в правосуддя. Стаття 70 Римського статуту, яка криміналізує злочини проти здійснення правосуддя, була розроблена для індивідуальних випадків і не пристосована для про-тидії системній державній політиці. Як зазначає Г. Гуліуме, система Римського статуту не містить ефективних запобіжників проти зовнішніх атак з боку могутніх держав-неучасниць [11, р. 163]. Це ставить на порядок денний питання про розробку нових інструментів захисту, які б базувалися на обов'язку держав співпрацювати з міжнародними організаціями та утримуватися від дій, що уне-можливають виконання ними своїх функцій.

Реакція самого Суду та Асамблеї держав-учасниць (АДУ) на ці виклики залишається в площині політичних декларацій. Заява Суду від 18 грудня 2025 року фіксує порушення, але не пропонує механізму відновлення порушеного права. Слід відзначити, що відсутність у АДУ повноважень накладати колективні контрзаходи демонструє структурну слабкість системи, хоча є загалом ти-повою для міжнародного права. Правозахисні організації справедливо вказують на необхідність пошуку рішень у площині звичаєвого права та універсальної юрисдикції.

Окремої уваги заслуговує питання ефективності правового спротиву в межах національних юрисдикцій. Посилання на справу *Smith v. Trump*, де федеральний суддя нібито визнав санкції такими, що порушують Першу поправку до Конституції США, слід оцінювати з обережністю, врахо-вуючи усталену практику *judicial deference* у питаннях зовнішньої політики. Як відомо, американ-ські суди вкрай неохоче втручаються в сферу, що традиційно належить до прерогатив виконавчої влади, особливо коли йдеться про національну безпеку. Тому судові позови в США виконують функцію створення «процесуального тертя» (*procedural friction*), а не гарантованого скасування санкцій.

Роль Європейського Союзу та інших регіональних організацій у цьому протистоянні також є складною. Заклики до задіяння *Blocking Statute* ЄС (Регламент 2271/96) [7] стикаються з реаль-ністю екстериторіальної дії американських санкцій та домінуванням долара у світовій фінансовій системі. Водночас позиція держав так званого «Глобального Півдня», які вбачають в діях проти МКС прояв подвійних стандартів, може сприяти формуванню широкої коаліції на підтримку Суду, так і мати протилежний ефект. Цей фактор може стати вирішальним для легітимації діяльності Суду в умовах кризи.

Підсумовуючи, можна констатувати, що санкції США та заочні вироки РФ проти посадових осіб МКС становлять системний виклик для архітектури міжнародного правосуддя. Конвергенція прак-тик цих держав, проаналізована в рамках сценарного моделювання, свідчить про спробу пере-гляду меж суверенітету та імунітетів в бік їх абсолютизації. Це ставить під загрозу досягнення міжнародного права останніх десятиліть, зокрема у сфері боротьби з безкарністю. Якщо МКС не зможе ефективно протистояти цьому тиску, спираючись на чітку правову аргументацію щодо вер-тикальності своєї юрисдикції, пріоритету статті 47 IV Женевської конвенції та кваліфікації санкцій

як зловживання правом, існує ризик ерозії нормативних основ міжнародного порядку. Майбутнє Суду залежить від здатності міжнародного співтовариства відстояти принципи, закладені в Римському статуті, незважаючи на політичний тиск.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що дії Сполучених Штатів Америки та російської федерації проти персоналу Міжнародного кримінального суду вийшли за межі традиційного політичного несприйняття і трансформувалися в системний інструментарій блокування міжнародного правосуддя. Санкційний режим США та кримінальне переслідування з боку РФ, попри їх різну правову природу, демонструють вражаючу конвергенцію цілей – абсолютизацію державного суверенітету та створення імунітету від відповідальності за міжнародні злочини. Цей виклик є екзистенційним для МКС. Подальша життєздатність Суду залежить від його спроможності ефективно імплементувати концепцію «вертикальності» юрисдикції, яка скасовує традиційні імунітети посадових осіб, та наполягати на пріоритеті зобов'язань *erga omnes* над двосторонніми угодами. У протилежному випадку, за відсутності консолідованої реакції міжнародного співтовариства та кваліфікації таких дій як зловживання правом, існує реальний ризик ерозії нормативних основ сучасного міжнародного порядку та повернення до епохи безкарності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конвенція про захист цивільного населення під час війни: Женевська конвенція IV від 12 серпня 1949 р. Офіційний вісник ООН. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154.
2. Росія заочно засудила прокурора і суддів МКС та оголосила їх у міжнародний розшук. ZMINA. Центр прав людини. 12.12.2025. URL: <https://zmina.info/news/rosiya-zaочно-zasudyla-prokurora-i-suddiv-mks-ta-ogolosyla-yih-u-mizhnarodnyj-rozshuk>.
3. Abofoul A. The Oslo Accords and the International Criminal Court's Jurisdiction in the Situation in the State of Palestine. *Opinio Juris*. 2020. 28 July. URL: <https://opiniojuris.org/2020/07/28/the-oslo-accords-and-the-international-criminal-courts-jurisdiction-in-the-situation-in-the-state-of-palestine>.
4. Bianchi A. Immunity versus Human Rights: The Pinochet Case. *European Journal of International Law*. 1999. Vol. 10, No. 2. P. 237–277. URL: <https://www.ejil.org/pdfs/10/2/581.pdf>.
5. Bolton J. Speech at the Federalist Society. Washington, D.C., September 10, 2018. *Lawfare*. URL: <https://www.lawfaremedia.org/article/national-security-adviser-john-bolton-remarks-federalist-society>.
6. Cogan J. K. The Regulatory Turn in International Law. *Harvard International Law Journal*. 2011. Vol. 52. No. 2. P. 321–370. URL: https://scholarship.law.uc.edu/cgi/viewcontent.cgi?params=/context/fac_pubs/article/1397/&path_info=52HarvIntLLJ321.pdf.
7. Council Regulation (EC) No 2271/96 of 22 November 1996 protecting against the effects of the extra territorial application of legislation adopted by a third country, and actions based thereon or resulting therefrom. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31996R2271>.
8. Ending Sanctions and Visa Restrictions against Personnel of the International Criminal Court / Department of State. 2021. URL: <https://2021-2025.state.gov/ending-sanctions-and-visa-restrictions-against-personnel-of-the-international-criminal-court>.
9. Executive Order 13928 – Blocking Property of Certain Persons Associated With the International Criminal Court, June 11, 2020. The American Presidency Project. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/executive-order-13928-blocking-property-certain-persons-associated-with-the-international>.
10. Executive Order 14203 – Imposing Sanctions on the International Criminal Court, February 5, 2025. The American Presidency Project. URL: <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/executive-order-14203-imposing-sanctions-the-international-criminal-court>.
11. Guillaume G. Some Thoughts on Independence of International Judges. *The Law & Practice of International Courts and Tribunals*. 2003. Vol. 2, No. 1. P. 163–168. URL: https://brill.com/view/journals/lape/2/1/article-p163_8.xml.
12. Judgment in the Jordan Referral re Al-Bashir Appeal, 06.05.2019, ICC-02/05-01/09-397. International Criminal Court. URL: <https://www.icc-cpi.int/court-record/icc-02/05-01/09-397-0>.
13. Mégret F. The Independence of Justice in the Cauldron of International Relations. *The Modern Law Review*. 2021. Vol. 85, No. 2. P. 368–400.
14. Monetary Gold Removed from Rome in 1943 (Italy v. France, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland), Judgment of 15 June 1954 / I.C.J. Reports 1954. P. 19. Case No. 19. URL: <https://www.icj-cij.org/case/19>.

15. O'Leary N. It's surreal: US sanctions lock International Criminal Court judge out of daily life. The Irish Times. 12.12.2025. URL: <https://www.irishtimes.com/world/us/2025/12/12/its-surreal-us-sanctions-lock-international-criminal-court-judge-out-of-daily-life>.
16. The Case of the S.S. Lotus, France v. Turkey, Judgment, 7 September 1927. Permanent Court of International Justice (PCIJ). Series A. No. 10. URL: https://www.worldcourts.com/pcij/eng/decisions/1927.09.07_lotus.htm (date of access: 08.02.2026).
17. United Nations. Declaration of Principles on Interim Self-Government Arrangements (a.k.a. «Oslo Accord»): A/48/486|S/26560: 13 September 1993. URL: <https://www.un.org/unispal/document/auto-insert-180015>.
18. United Nations. Israeli-Palestinian Interim Agreement on the West Bank and the Gaza Strip (Oslo II), Washington, D.C., 28 September 1995. URL: <https://www.un.org/unispal/document/auto-insert-185434>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 14.12.2025
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 26.01.2026
Дата публікації: 2.02.2026

© Бурдін В., Лисик В., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0